

ادامه از صفحه اول

به کجا چنین شتابان؟

سختی که به معنی نامشروع و متزلزل بودن دولت تحت‌الحمایه آنهاست و بیانش حتی با هدف باج‌ستانی و «دوشیدن» نیز به مصلحت نیست. در سوی مقابل، عربستان که با رجزخوانی در مقابل کلمه‌ای ناخوشایند روابطش را با کانادا قطع می‌کند، چنین اهانتی را می‌نیوشد و دم بر نمی‌آورد! سخنان ترامپ در مجمع عمومی سازمان ملل متحد که هنگام خودستایی با پوزخند و تمسخر دیگران مواجه شد، درباره ایران کینه‌توزانه، جنگ‌طلبانه و مخیف بود و تناسبی با واکنش متین و قانون‌مدارانه متقابل نداشت. در شورای امنیت نیز بی‌آنکه موضوع بحث انتقاد از ایران باشد و در نتیجه در غیاب نماینده ایران، از خرویش از برجام دفاع کرد و با مقابله همه اعضای شورای امنیت مواجه شد. در مقابل ایران رفتاری منطقی از خود بروز داده است. خودسرانه آمریکا که زندگی مردم ایران را تهدید می‌کند و نشان از التزام و اتکای ایران به اصول حاکم بر روابط بین‌الملل و التزام به اجرای قطع‌نامه‌های شورای امنیت به‌عنوان احکام لازم‌الاجرای بین‌المللی دارد، منجر به صدور قرار مقتداتی دیوان لاهه درباره الزام آمریکا به برداشتن فوری تحریم‌هایش درباره قطعات یدکی و خدمات مورد نیاز هوانوردی و فروش دارو و مواد غذایی و تسهیل خدمات بانکی مربوط به آن‌گونه معاملات شد. این یعنی نظام حقوقی بین‌المللی با خودسری غیرقانونی آمریکا مخالف است و این مسئله، تیم ستیزنده او را خشمگین‌تر کرده و موجب شده است بدون توجه به موانع حقوقی، خروج ناموقع خود را از قرارداد مودت ۱۹۵۵ اعلام کنند. خروج از یونسکو، خروج از عهدنامه زیست‌محیطی پاریس، خروج از برجام، خروج از پیمان آزادی تجارت آتلانتیک، خروج از نفتا، خروج از آزادی کبیری بین‌المللی لاهه، چالش هم‌زمان اقتصادی با اروپا، روسیه و چین و اکنون اعلام خروج ناموجه از عهدنامه مودت که با یک سال اخطار قبلی امکان فسخ دارد بی‌آنکه تعهدات دوران اعتبار آن را نقض کند، همراه با مسائل و رفتارهای فردی و داخلی، چه اعتباری برای کشور بزرگی مانند آمریکا باقی می‌گذارد؟ آیا برای در سایه قراردادن این کاف‌های سیاسی، حقوقی و اقتصادی است که نیاز به اقدامی خشن و شوک‌آور دارد تا شاید موجب برانگیختن احساسات ناسیونالیستی عوام و جلب حمایت آنها شود؟ توصیه خطرناکی است. این رفتارها در ایران نیز موجب واکنش شدید و توجه بیشتر به دیپلماسی سیاسی شد.

تلاش برای حضور بیشتر در عرصه بین‌المللی و برقراری تماس و تبادل‌نظرهای اضطراری در غیاب روابط مستقیم با آمریکا و حضور بیشتر در عرصه دیپلماسی جمععی مانند مجمع عمومی سازمان ملل، ازجمله اقدامات ایران است. در مقابل، دشنام‌ها و تندگویی‌های مقامات آمریکایی که یادآور شخصی‌کردن این سخنان در آستانه تقابل با صدام و میلوسویچ و دولت طالبان است، بوی ستیزه‌جویی می‌دهد. از سویی با توجه به اینکه اختلاف اساسی بر سر حمایت آمریکا از رژیم اسرائیل در مقابل سیاست قاطع جمهوری اسلامی در به‌رسمیت‌نشناختن آن است، نمی‌توان برقراری هرگونه مذاکره و تماس دیپلماتیکی را امکان‌پذیر دانست. آنچه مشخص است، این است که تیم کاخ سفید به دنبال تندکردن فضا برای ازدست‌رفتن تمرکز اعلام موضع و تصمیم در ایران است.

شرق: اردیبهشت بود که به دستور معاون‌اول رئیس‌جمهوری برای واردات در مقابل صادرات و فروش ارز به بانک‌ها و صرافی‌های مجاز، صادرکنندگان ملزم به استفاده از سامانه نیما شدند؛ به‌این‌ترتیب که صادرکننده ارز خود را در این سامانه عرضه می‌کرد و واردکننده ارز مورد نیاز خود را بعد از ثبت سفارش دریافت می‌کرد. بعد از گذشت مدت کوتاهی دولت و بانک مرکزی تصمیم گرفتند نرخ ارز موردمعامله در نیما با همان بازار ثانویه توافقی تعیین شود و صادرکننده و واردکننده با توجه به میزان عرضه و تقاضای خود نرخ ارز مورد معامله را تعیین کنند. در ماه‌های اخیر آنچه از سوی بانک مرکزی برای نرخ ارز در این بازار ثانویه اعلام شده، عمدتا در کانال هشت تا ۹ هزار تومان در گردش بوده است؛ اما فهرست ارز نیمایی مورد معامله نشان می‌دهد عمده ردیف‌های نرخ ارزی مورد معامله نزدیک به نرخ ارز دولتی بوده است. به‌عنوان مثال در فهرست افراد حقیقی که در سامانه نیما ارز دریافت کرده‌اند، حدود ۲۶۸ ردیف با نرخ یوروی چهارهزارو ۹۰۰ تومان بوده و حدود ۱۳۵ ردیف با نرخ ارز در محدوده هشت تا ۹ هزار تومان صورت گرفته است. با دیدن نرخ‌های ارز ثبت‌شده در فهرست نیمایی این سؤال به ذهن متبادر می‌شود که با چه مکانیسمی معامله ارزی در بازار ثانویه با نرخ یوروی چهارهزارو ۹۰۰ تومان (نزدیک به نرخ ارز دولتی) انجام شده است؟ آیا دولت در تعیین نرخ این بازار مداخله داشته است؟ آیا مابه‌التفاوت نرخ چهارهزارو ۹۰۰ تومان با نرخ‌های بازار آزاد در بیرون از سامانه نیما پرداخت شده است؟

ارز «کالای اساسی» برای واردکنندگان غیراساسی
به گزارش «شرق»، بانک مرکزی دیروز فهرست ارز نیمایی اشخاص حقیقی و حقوقی را بره‌ورسانی و تکمیل کرد. براساس این فهرست تعداد زیادی از اشخاص حقیقی و حقوقی برای تأمین منابع ارزی واردات خود از بازار ثانویه ارز دریافت کرده‌اند؛ اما نرخ‌های ثبت‌شده برای دریافت این ارز در ردیف‌های زیادی متناسب با نرخ ارز دولتی نبوده و نرخ ارز اعلامی برای بازار ثانویه (در کانال هشت تا ۹ هزار تومان برای یورو) کمتر دیده می‌شود. به‌عنوان مثال در فهرست مربوط به اشخاص حقیقی به نام افرادی می‌رسیم که هزاران یورو با نرخی نزدیک به نرخ ارز دولتی برای واردات کالاهای اساسی دریافت کرده‌اند. ابوالفضل هاشم‌زاده حدود ۷۸هزار۴۶۸

گزارش «شرق» از نرخ‌های ارز مورد معامله در بازار ثانویه

ارزهای نیمایی با نرخ دولتی دریافت شد

عکس: مهرداد ریاضی، مهر

یورو به نرخ چهارهزارو ۹۰۰ تومان ارز دریافت کرده و این نرخ برای تعداد افراد زیاد دیگری نیز به ثبت رسیده است. ارشد صالحی‌قولنجی، حدود ۸۳هزارو ۹۷۲ یورو، سیداحمد اشرف آل‌طه ۶۵هزارو ۲۲۵ یورو، اصغر بخشنده ۵۸ هزار و ۷۱۵ یورو و حسین بهشتی بیش از یک میلیون یورو ارز به نرخ چهارهزارو ۹۰۰ تومان در بازار ثانویه دریافت کرده‌اند. امید قمیمی یکی دیگر از افرادی است که ارز نیمایی با نرخی نزدیک به ارز دولتی دریافت کرده که نام او در ۲۴ ردیف ثبت شده که ارز دریافتی او در هفت ردیف به یورو بوده و از میان این هفت ردیف، شش ردیفش که معادل ۷۵۰ هزار یورو است، با نرخ چهارهزارو ۹۰۰ تومان توانسته یوروی نیمایی دریافت کند.

مریم فیض‌آبادی نیز تنها در یک ردیف یورو با نرخ هشت‌هزارو ۸۰۰ تومان دریافت کرده و در چهار ردیف دیگر ارز مدنظر خود را با نرخ چهارهزارو ۹۰۰ تومان دریافت کرده است. این مثال‌ها تنها نمونه‌هایی از نرخ‌های ثبت‌شده در فهرست ارز نیمایی بانک مرکزی است که نشان می‌دهد ارزهای تخصیص‌یافته به واردکنندگان در بازار ثانویه نیز با نرخی مشابه نرخ ارز دولتی پرداخت شده است. حمید حسینی، سخنگوی اتحادیه صادرکنندگان نفت، گاز و پتروشیمی، در گفت‌وگو با «شرق» دلیل ثبت این نرخ‌ها را این‌طور ارزیابی می‌کند: «در دو ماه اول بعد از بخش‌نامه آقای جهانگیری نرخ‌های ارز

۱

اقتصاد ایران پس از پیوستن به FATF به کج‌می‌رود؟

رأی به گذرنامه مالی

کام‌ها و خواسته‌های بعدی این کنوانسیون باشیم. اینکه ضرورتا از لیست سیاه خارج شویم، اتفاقی است که به احتمال قوی خواهد افتاد، اما با درصد بالایی، احتمال تعلیق مجدد ایران هم تا انجام سایر خواسته‌های این نهاد بین‌المللی وجود دارد. **ایران ضوابط بین‌المللی را رعایت می‌کند**
به‌الدین حسینی‌هاشمی، کارشناس ارشد بانکی، در گفت‌وگو با «شرق» در بررسی تأثیر تصویب CFT در مجلس شورای اسلامی بر روابط بین‌المللی بانکی ایران می‌گوید: عضویت در سازمان‌های بین‌المللی ناظر بر عملیات پولی و بانکی یا هر کنوانسیون دیگری که در سطح بین‌المللی جهان‌شمول است، اثر مثبتی در سطح همکاری ایران با بانک‌های بین‌المللی و شرکت‌های بزرگ بیمه، حمل‌ونقل و... دارد. به گفته او، شفافیت در عملکرد روابط بانکی ایران می‌تواند نمایانگر خط‌کشی ایران با جریان‌های سازمان‌یافته مانند تأمین مالی بین‌المللی و پول‌شویی باشد و نشانگر آن است که ایران قصد دارد ضوابط بین‌المللی را رعایت کند. او با بیان اینکه

تأمین منابع ارزی این امر کنار بگذارد و مابقی خرید و فروش در سامانه نیما صورت بگیرد. او اضافه کرد: این اقدام می‌توانست واردات رسمی اقتصاد ایران را پوشش بدهد. بازار آزاد هم به‌تدریج به نرخ بازار ثانویه برسد؛ اما موضوع اینجاست که صادرکنندگان عمده ایران افراد مشخصی هستند و عمدتا متشکل از پتروشیمی‌ها، فولادی‌ها و صاحبان معادن هستند؛ در واقع خصولتی‌ها که ارز خود را در نیما عرضه کردند. این احتمال وجود دارد که صادرکننده غیرنفتی ارز خود را عرضه کرده و واردکننده هم تقاضای خرید ارز داشته؛ اما با مداخله دولت با نرخ پایین‌تری معامله بین آنها انجام شده است.

شقایق‌شهری با بیان اینکه تا قبل از افزایش نرخ خوراک پتروشیمی، ارز حاصل از صادرات این محصولات وارد بازار ثانویه نمی‌شد، گفت: تا هفته قبل دولت ارز موردنیاز برای تأمین خوراک پتروشیمی‌ها را با نرخ سه‌هزارو ۸۰۰ تخصیص می‌داد؛ اما با این یارانه ارزی عملا صاحبان پتروشیمی‌ها سامانه نیما را دور می‌زدند و ارز خود را عرضه نمی‌کردند. از ۲۳ میلیارد دلار صادرات غیرنفتی فقط پنج میلیارد دلار در نیما عرضه شده و مابقی با وارد ایران نشده یا در بازار آزاد فروخته شده است. این صادرکنندگان اگر ارز خود را در نیما

وارد می‌کردند، مجبور بودند به نرخ ارز نیما عرضه کنند. در نیما قبل از کاهش نرخ دلار ارز در حدود هفت هزار تومان تا ۹ هزارو ۵۰۰ تومان نوسان داشت. زمانی که دلار در بازار آزاد ۱۷ تا ۱۸ هزار تومان بود؛ بنابراین با این اوصاف ثبت چهار هزار تومان و ۹۰۰ یورو اتفاق عجیبی است. شاید دولت در نیما مداخله کرده و صادرکننده غیرنفتی برای برخی واردکنندگان اصلی نرخ را ارز‌تان بدهد. صادرکننده غیرنفتی عمدتا خصولتی‌ها هستند. در واقع ۸۰ تا ۹۰ درصد این صنایع در دست دولت و خصولتی‌هاست. آنها با دولت بده‌بستان دارند؛ چراکه در شرکت‌های خصولتی مدیریت با دولت است. دولت انرژی ارزان و یارانه به آنها اختصاص می‌دهد و از این نظر امکان مداخله نسبی در تعیین نرخ ارز آنها دارد. واردکننده رسمی ممکن است دولت را قانع کرده باشد که واردات کالای مدنظرش مهم است یا دولت تسخیرص دادگه اگر وارد نشود، بازار بر هم می‌ریزد؛ بنابراین ارز مورد نیاز آن را با نرخ‌هایی مشابه ارز دولتی اختصاص داده است.

۲

معلق کرده بودند. اکنون ممکن است ما را از بیانیه خارج نکنند، اما احتمال اینکه این تعلیق اقدامات متقابل ادامه پیدا کند، وجود دارد. او با بیان اینکه از این مرحله عبور خواهیم کرد، ادامه می‌دهد: البته باید ببینیم به اف‌ای‌تی‌اف در مقابل از ایران چه خواهد خواست. قطعا FATF به تصویب این قوانین اکتفا نمی‌کند، اما طبق تعهداتی که همه کشورهای عضو این کنوانسیون می‌دهند، ایران باید گزارشگری مالی خود را با کیفیتی که آنها می‌خواهند ارائه دهد.

چاره‌ای نداشتیم

ندری در ادامه با تأکید بر اینکه جز پیوستن به این کنوانسیون چاره‌ای نداشتیم، می‌گوید: در این بازی، در هر حال بازنده هستیم، اما بحث بر سر این است که چهار گل بخوریم بازبیم یا اینکه یک گل بخوریم و بیازبیم. به‌رحال اف‌ای‌تی‌اف، ایران را به سمتی خواهد کشاند که تأمین مالی گروه‌های جهادی و مقاومت برای ایران را سخت می‌کند. تگرانی مخالفان را هم باید درک کنیم، اما باید به آنها بقبولانیم که چاره‌ای جز این نداریم. اگر قوانین را نمی‌پذیرفتیم، مانند این بود که با چهار گل ببازیم، اما با پذیرفتن این قوانین، با تعداد گل کمتری خواهیم باخت.

او در ادامه با اشاره به دیپلماسی عمومی ایران، می‌افزاید: امیدواریم که دیپلماسی ایران به نوعی حرکت کند که بتواند از حقوق مشروع جمهوری اسلامی ایران در جوامع بین‌المللی دفاع کند. اینکه این جوامع بین‌المللی به دلیل روابط سیاسی‌های حاکم در جهان، گروه‌های مقاومت، گروه‌های تروریستی شناخته شده‌اند، مسئله‌ای است که در آینده باید پیگیری شود تا این گروه‌ها را از لیست تروریسم خارج کنند. اگر چنین شود، مشکل ایران حل خواهد شد، اما کار بسیار سختی است. به گفته او، تصویب این قوانین به‌ویژه CFT که باقی مانده بود به‌نفع اقتصاد ایران است، هرچند مسئله ایران با جهان، مسئله جدی است و حتی اتحادیه اروپا که با ایران همکاری می‌کنند، رسما اعلام کرده‌اند در اهداف با آمریکا چندان مخالفتی ندارند و معتقد هستند که ایران باید از فعالیت‌های منطقه‌ای خود کم کرده و فعالیت‌های موشکی خود را به کنترل درآورد، اما آنها معتقدند که شیوه برخورد با ایران باید به‌گونه دیگری باشد و اختلاف‌نظر صرفا در این سطح است. او تأکید می‌کند: چالش ایران با جهان به قوه خود باقی است و حالا از تحریم‌های یک‌طرفه آمریکا که بگذریم به این مفهوم نیست که با بلوک غرب، هیچ چالشی نخواهیم داشت.

اقتصاد

خبر

صدور رأی قطعی برای بزرگ‌ترین پرونده قاچاق کشور

● حجت‌الاسلام والمسلمین اکبری گفت: با صدور رأی دادگاه تجدیدنظر برای پرونده موسوم به هزارو ۱۲۸ کانتینر کالای قاچاق، متهمان در مجموع به تحمل حبس تعزیری، پرداخت بیش از ۴۷۵میلیارد تومان جزای نقدی، محرومیت از هرگونه فعالیت بازرگانی، ممنوعیت خروج از کشور و توقیف اموال محکوم شدند. حجت‌الاسلام والمسلمین اکبری، رئیس کل دادگستری استان هرمزگان، در گفت‌وگو با میزان عنوان کرد: در راستای عزم راسخ دستگاه قضائی استان هرمزگان به‌منظور مقابله با مفاسد اقتصادی و پس از تکمیل روند تحقیقات و ختم مراحل دادرسی، رأی بزرگ‌ترین پرونده قاچاق کشور، موسوم به پرونده ۱۱۲۸ کانتینری که توسط دادگاه انقلاب بندرعباس صادر شده بود، از سوی دادگاه تجدیدنظر استان هرمزگان تأیید شد و هم‌اکنون لازم‌الاجراست. او اظهار کرد: پرونده قاچاق هزارو ۱۲۸ کانتینر ظروف شیشه‌ای در سال‌های ۱۳۹۴ و ۱۳۹۵ در دستگاه قضائی استان هرمزگان مطرح شد و هم‌اکنون رأی قطعی آن صادر شده است و به مرحله اجرا گذاشته خواهد شد.

دستگیری همسر مدیرعامل سکه ثامن در فرودگاه تبریز

● دادستان عمومی و انقلاب مرکز استان آذربایجان شرقی از دستگیری همسر مدیرعامل سکه ثامن خبر داد. موسی خلیل‌اللهی، دادستان عمومی و انقلاب مرکز استان آذربایجان شرقی، در گفت‌وگو با میزان از دستگیری همسر مدیرعامل سکه ثامن خبر داد و گفت این فرد با دستور قضائی قاضی دادسرا در فرودگاه تبریز دستگیر شد.

وزرای پیشنهادی تعاون و اقتصاد تا سه‌شنبه معرفی می‌شوند

● عضو هیئت‌رئیس‌ه مجلس، گفت: مقرر شده دولت وزرای پیشنهادی برای وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و اقتصادی را تا سه‌شنبه هفته جاری به مجلس معرفی کند و براین‌اساس جلسه رأی اعتماد احتملا چهارشنبه هفته آینده برگزار می‌شود. اسدالله عباسی در گفت‌وگو با خانه ملت با بیان اینکه مقرر شده دولت وزرای پیشنهادی برای وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و اقتصادی را تا سه‌شنبه هفته جاری به مجلس معرفی کند، گفت: اگر دولت تا سه‌شنبه وزرای پیشنهادی را معرفی کند، مجلس هفته آینده نشست علنی برگزار می‌کند تا کمیسرین‌های تخصصی صلاحیت وزرای پیشنهادی را بررسی کند. عضو هیئت‌رئیس‌ه مجلس شورای اسلامی افزود: جلسه‌رای اعتماد دو وزیر پیشنهادی تعاون، کار و رفاه اجتماعی و امور اقتصادی و دارایی در یک روز و احتملا چهارشنبه هفته آینده برگزار می‌شود.

صادرات میعانات گازی نصف شد

● صادرات انواع میعانات گازی در شش ماه نخست سال جاری نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۴۶ درصد کاهش داشته است. به گزارش ایسا، براساس تازه‌ترین آمار گمرک ایران از تجارت خارجی شش ماه نخست سال جاری، در این مدت چهارمیلیون و ۶۴۴ هزار تن میعانات گازی از ایران صادر شده است که ارزش آن به دو میلیارد و ۲۱۷ میلیون دلار می‌رسد. به این ترتیب، سهم میعانات گازی از صادرات ایران، ۸.۲ درصد از وزن کل صادرات انجام‌شده و ۱۰.۴۶ درصد از ارزش کل صادرات انجام شده است. این در حالی است که در مدت مشابه سال گذشته هشت‌میلیون و ۶۲۹ هزار تن انواع میعانات گازی به ارزش سه‌میلیاردو ۳۸۵ میلیون دلار از ایران صادر شده بود. میعانات گازی در سال گذشته ۱۴.۷۲ درصد از وزن صادرات شش‌ماهه ایران و ۱۶.۵۴ درصد از کل ارزش صادرات در این مدت را به خود اختصاص داده بود. به این ترتیب مقایسه آمار صادرات میعانات گازی در شش ماه نخست سال جاری نسبت به مدت مشابه سال گذشته از لحاظ وزن تقریبا نصف شده و بیش از ۴۶ درصد کاهش داشته است.

تخلف ۸ درصدی بانک‌ها در سود ادامه‌دار شد

● مهلت بانک‌ها برای تمدید سپرده‌های فاصله دوم تا یازدهم شهریور سال گذشته بیش از یک ماه است که تمام شده، اما همچنان حساب‌های سیرده را با نرخ‌های بالا و غیرمتعارف باز می‌کنند؛ به‌طوری‌که به روال یک ماه قبل، مشتریان بانک‌ها با پیشنهاد سودهای ۲۳ درصدی مواجه می‌شوند. درحالی‌که نرخ سود متعارف در شبکه بانکی ۱۵ درصد است. به گزارش ایسا، بعد از آنکه بانک مرکزی در شهریورماه به بانک‌ها اعلام کرد می‌توانند حساب‌های سیرده مدت‌دار را که در فاصله دوم تا یازدهم شهریور سال گذشته باز کرده بودند، به مدت یک ماه تمدید کنند، بانک‌ها از این فرصت برخوردار بودند که در فاصله حدود ۱۰ روزه این حساب‌ها را تمدید کنند، اما آنچه در شبکه بانکی مشاهده شد، نشان از آن داشت که نه‌تنها تمدید حساب‌ها یک ساله و با سود بالا انجام می‌شود، بلکه حساب‌های جدید نیز با همین نرخ در حال گشایش است؛ به‌طوری‌که نرخ سود با حداقل ۱۸ درصد و تا ۲۳ درصد برای حساب‌های بلندمدت باز شده و معمولا هم در بانک‌ها شرط مبلغ برای سود بالا وجود نداشت.